

ההוא ארבע דהו מינצו וכולי –

There was that boat, over which they were arguing, etc.

OVERVIEW

The גמרא discusses a situation where two people were fighting over the ownership of a boat; each one claiming that it belongs to him. תוספות tells us the ruling and why it is different from other (similar) cases.

הדין כל דאליס גבר¹ –

The ruling in this case of ארבע is, **whoever is stronger overpowers** his opponent and takes ownership.

תוספות asks:

ואם תאמר מאי שנא משנים אוחזין בטלית –

And if you will say; why is the ruling by ארבע (of כדא"ג) **different from** the case of **two people holding a garment** and each one claiming that it belongs to him, regarding which the משנה -

דאמר בריש בבא מציעא (דף ב,א ושם דיבור המתחיל ויחלוקו) **דיחלוקו**² –

In the beginning of מ"מ rules that the two **divide** the טלית.

תוספות answers:

ומפרש רבינו תם דאוחזין שאני דכיון ששניהם מוחזקים אין לנו להניח שיגזול האחד לחבירו.

And the ר"ת explains that it is different when they are holding the item in dispute as it is by a טלית, as opposed to an ארבע, **for since both are in possession we do not allow that one should rob his friend** by ruling כדא"ג -

דחשיב כאילו אנו יודעין שיש לשניהן חלק בה³ שכל דבר יש להעמיד בחזקת מי שהוא בידו –

For since they are both holding the טלית, it is considered as if we (the בי"ד) know that they both have a share in the טלית, for every item should be placed in the presumptive ownership of whoever is in possession of this item⁴ -

¹ בי"ד does not issue a ruling determining to whom the boat belongs, but rather allows them to fight it out amongst themselves (assuming that the real owner [who has more to lose] will prevail over the swindler).

² Why is the ruling by ארבע that כדא"ג and by טלית the ruling is דיחלוקו; they should both be either כדא"ג or דיחלוקו. See 'Thinking it over' # 1.

³ See 'Thinking it over' # 2.

⁴ We are therefore presuming that each of them has an ownership in the טלית; if we were to rule כדא"ג and one person would retain sole ownership of the טלית, it could be considered as if he stole from his friend, his [friend's] portion in the טלית.

כל דבר יש להעמיד בחזקת מי שהוא בידו proves this assertion that תוספות

כדאמרינן גבי נסכא דרבי אבא דאף על גב דאמר ידי חטפי חשבינן ליה גזלן –

As the גמרא stated regarding the נסכא דר"א⁵, that even though the חוטף claimed, 'I seized what is mine', nevertheless we consider him a robber -

וחייב לשלם כאילו הוא ברור שהיתה הנסכא של אותו שהיה מוחזק בה⁶ –

And the חוטף is obligated to pay as if we were certain that the נסכא belonged to the one who was initially in possession of it.

תוספות anticipates a difficulty:

והא דמדמי ליה התם⁷ טלית לשאר⁸ [יהא מונח עד שיבא אליהו]⁹ –

And that which the גמרא there compares the case of בטלית to the case of 'the remainder [shall be put aside until אליהו will come]' -

אף על גב דבשאר דהתם אין שום אחד מוחזק¹⁰ –

Even though that by the case of שאר there, neither one of them is a מוחזק (the monies are in the possession of the custodian). How can we compare the two cases?!

תוספות replies:

צריך לומר דשאר נמי חשיב להו כאילו שניהם מוחזקים בו כיון דמכח שניהם נפקד¹¹ –

It is necessary to say that the case of שאר is also considered as if they are both מוחזקים (in the מנה שלישי), since it was deposited on behalf of both of them.

תוספות offers an alternate view:

⁵ See previous לד, א עמוד.

⁶ There is no evidence whether the נסכא belongs to the חוטף or the נחטף. If the נחטף would not be considered the מוחזק now (even after the חוטף is currently in possession), then the burden of proof should be on the נחטף that the נסכא belongs to him. We award the נסכא to the נחטף because we presume he is the owner since it was in his possession and the חוטף 'stole' it from him. Similarly by טלית we presume that the holders are the owners.

⁷ ב"מ ג, א.

⁸ The case of שאר (the remainder) is where two people deposited (together) by a third person; one deposited a מנה, while the other deposited two מנה. Subsequently each of the depositors demanded two מנה from the custodian. The rule that each one receives a מנה (which is due to him) and the 'remaining' third מנה should be עד שיבא אליהו (no one receives it). יוסי argues and maintains that the entire sum is עד שיבא אליהו.

⁹ יהא מונח (מנה שלישי) the ruling is שאר (or מנה שלישי) and by טלית is the ruling יחלוקו.

¹⁰ According to תוספות that טלית is different since they are both אוחזין therefore we rule יחלוקו; how can the גמרא compare (and contradict) טלית with שאר, since by טלית they are אוחזין therefore we say יחלוקו and by שאר, since they are not אוחזין, we cannot rule יחלוקו so we rule יהא מונח. [We cannot rule כדא"ג by שאר, since it is in the possession of the custodian, as opposed to ארבא, which is not in anyone's possession (see footnote # 15).]

¹¹ See יהא מונח (מנה שלישי) the ruling is שאר (and TIE footnote # 13) who writes; חשיב ההוא שהנפקד תופס בחזקת שניהם כאילו הם עצמם; מוחזקים בו. The fact that the נפקד is holding it on both their behalf's it is considered as if they are holding the monies. The case of מנה שלישי is (as mentioned in footnote # 8) when they both deposited their monies in the presence of each other, so as far as the custodian is concerned it is considered as if they both gave him three מנה together. See 'Thinking it over' # 2.

ולרבינו יצחק בן אשר נראה דלאו דוקא אווזון מדמדמי לה לשאר –

And the view of the ריב"א is that the rule of יחלוקו is not necessary only when they are both **holding** the item, **since** the גמרא **compares** טלית (where they are holding the טלית) **to** שאר (where they are not holding the שלישי)¹² –

ארבא will now explain how the ריב"א will differentiate between טלית and תוספות

ואדשמעתין איכא לשנויי כדמשני התם¹³ –

An regarding our פוגיא of ארבא (where we say כדא"ג and not יחלוקו as by טלית) **we can answer as the גמרא answers there** to distinguish between טלית and שאר, where the גמרא states –

אפילו תימא רבי יוסי התם ודאי איכא רמאי הכא אימור תרווייהו בהדי הדדי אגבהוה –

You can even say that the טלית of משנה (where the ruling is יחלוקו) is in agreement with ר"י (who maintains that the entire three מנה are מונח) the difference between טלית and שאר is, that **there** concerning שאר **there is certainly a swindler** (therefore we cannot award him anything [not even the מנה he deserves]), however **here** by טלית there is no רמאי, **for we can say that both picked up the טלית together** (and each one thinks he picked it up first), therefore since there is no רמאי, we rule יחלוקו. This answer that was given there to distinguish between טלית and שאר, we can use –

הכי נמי בארבא כיון דאיכא רמאי לא יחלוקו אלא הוי דינא כל דאלים גבר¹⁴ –

Here too by ארבא, since there is a רמאי (for the boat cannot belong exclusively to each of them) **they do not divide, but rather the ruling is כדא"ג.**

In summation: The ר"ת maintains that we rule יחלוקו whenever both litigants are in possession; otherwise we rule כדא"ג. The case of שאר is considered as if both are in possession. The ריב"א maintains that we rule יחלוקו whenever there is no רמאי (regardless if they are מוחזקים, as by שאר), however, where there is a רמאי we rule כדא"ג.

anticipates a difficulty:

והא דלא אמרינן בשנים שהפקידו כל דאלים גבר –

And the reason we do not rule כדא"ג in the case where two people deposited three מנים by a custodian –

¹² The ריב"א is not satisfied with the answer of the ר"ת that by שאר it is considered as if they are both holding the מנה שלישי, since in fact they are not holding it at all.

¹³ ב"מ ג,א.

¹⁴ By שאר and ארבא there is a רמאי, one of the litigants knows that he is lying, therefore there is no יחלוקו (we do not wish to award money to a רמאי), as opposed to טלית (where it is possible that neither of the litigants realize they are lying), where we do say יחלוקו.

replies: תוספות

משום דלא מפקינן כדאמרינן הכא אי תפסינן לא מפקינן¹⁵ –

Because we do not remove something from its current status without sufficient reason, **as the גמרא states here that once** ב"ד **seizes** on the request of one of the litigants, **בי"ד does not release it** and rule כדא"ג. The same applies to מנה שלישי.

anticipates a difficulty: תוספות

אבל מאן דאמר מפקינן לא אתי שפיר –

However according to רב פפא **מפקינן** (from ב"ד and כדא"ג) **it is not properly understood**, why by מנה ג' do we not take it away from the custodian and rule כדא"ג, just like we remove it from the temporary custody of ב"ד and say כדא"ג.¹⁶

has an additional difficulty on the פ"י ריב"א תוספות

ומאי פריך נמי בסמוך¹⁷ **מב' שטרות**¹⁸ **וממחליף פרה בחמור**¹⁹ **והא התם ליכא רמאי** –

And also what is the שטרות גמרא asking shortly from the case of two **exchanging a cow with a donkey** (why do we not say there also כדא"ג); **but there** (in both those cases) **there is no רמאי**!²⁰

challenges the distinction of the ריב"א between טלית and ארבא תוספות

ואין נראה²¹ **דהא האי טעמא לא מסיק אלא לאוקומי מתניתין כרבי יוסי**²² –

¹⁵ The difference between ארבא (where the ruling is כדא"ג) and שאר (where the ruling is מונה) is that by שאר since the custodian is holding the money for the righteous party we cannot take away the money from his possession and make it possible for the wrong party to own it. So we let the money remain in its current status (by the custodian). However by ארבא where no one is in possession, we cannot say יהא מונה and remove the possibility from the rightful owner to take possession through כדא"ג.

¹⁶ See הל"י אות רלא how this rule applies to the custodian of the מנה שלישי.

¹⁷ This can be found on this and the next עמוד.

¹⁸ The case of שטרות ב' is when שטר each presents a שטר with the same date that ראונו gifted him the identical property. There is a dispute whether the ruling is יחלוקו (according to רב) or שודא דדינא (the view of ר' יוחנן), but not כדא"ג.

¹⁹ The case of מחליף פרה בחמור is where the initial בעל הפרה and בעל החמור want to swap animals. The rule is that when the בעל הפרה makes a קנין in the חמור both animals change owners. In this case the פרה was מעוברת but not on site when the בעל הפרה made a קנין in the חמור. When the בעל החמור came to retrieve the פרה she had already given birth. The issue is whether she gave birth before the קנין, so the פרה belongs to the בעל הפרה, or it gave birth after the קנין so it belongs to the בעל החמור. The ruling is יחלוקו but not כדא"ג.

²⁰ The ריב"א maintains that when there is no רמאי we rule יחלוקו. How can the גמרא ask that we should rule כדא"ג by these cases where רמאי?! Others maintain (in defense of the ריב"א) that by שטרות ב' and מחליף פרה בחמור it is also a case of רמאי, if we assume the rulings there apply (even) in a case of וברי; that each litigant is sure that it belongs to him (either that he received the שטר מתנה first [in the case of שטרות ב'], or [in the case of מחליף פרה בחמור] that he knows when the ולד was born and it belongs to him). See הל"י אות רלב.

²¹ The הגהות הב"ה amends this to read; נראה לר"י דהא.

²² ר' יוסי maintains by מנה שלישי that all the three מנים are מונה. This precludes the explanation of החלוקה יכולה להיות. (see footnote # 24), for then they should surely receive their one מנה each.

ליכא רמאי ריב"א disagrees with the ריב"א, for this distinction between רמאי (where we say יחלוקו) and איכא רמאי (where we say יהא מונה [or כדא"ג]), was presented only for the purpose of establishing the משנה of שנים אוחזין (even) according to ר"י -

אבל לרבנן²³ קאמר התם האי מנה ודאי דחד מינייהו הוא -

However in order to reconcile the משנה of יחלוקו with the רבנן (who maintain יהא מונה (only) regarding the שלישי (מנה) גמרא answers, there by שאר this third מנה definitely belongs to only one of them; it cannot belong to both, therefore we cannot rule יהא מונה and we rule יחלוקו -

אבל טלית דאיכא למימר דתרווייהו הוא יחלוקו²⁴ -

However, by a טלית where it is possible to assume that it belongs to both of them; we can rule יחלוקו -

concludes his challenge:

ולהיא טעמא²⁵ הכא נמי הוה לן למימר יחלוקו דאפשר להיות דהוה ארבא דתרווייהו²⁶ -

And according to that reasoning (whether the החלוקה יכולה להיות אמת or not), here too by ארבא we should have ruled יחלוקו for it is possible that the ארבא belongs to both. However according to the ר"ת that יחלוקו depends on אוחזין, it is understood why we do not rule יחלוקו by ארבא.

offers a modification of the ריב"א:

ועוד פירש רבינו יצחק בן אשר דהיכא דאוחזין אפילו איכא רמאי יחלוקו²⁷ -

And the ריב"א also stated that wherever there is a case of אוחזין even if there is

²³ The רבנן maintain that each receives their מנה, and it is only the שלישי מנה that is מונה; for that the explanation of ודאי רמאי is unnecessary. [However, the ריב"א can maintain that after the גמרא gave the answer of ודאי רמאי (to reconcile the משנה with יוסי (ר' יוסי), that answer applies to the רבנן as well, and we dispense with the original answer which distinguishes between החלוקה יכולה להיות אמת or not.)]

²⁴ The גמרא differentiates according to the רבנן between a case where החלוקה יכולה להיות אמת then we say יחלוקו (like by טלית) and where אין החלוקה יכולה להיות אמת (like by שלישי מנה) we do not say יחלוקו (rather we rule מונה יהא). [It would seem bizarre if בי"ד would rule יחלוקו in a case where החלוקה יכולה להיות אמת (see following footnote # 25).] ליכא רמאי or איכא רמאי (according to the רבנן) anything about גמרא does not mention.

²⁵ It seems that תוספות maintains that reasoning of whether החלוקה יכולה להיות אמת or not is a more convincing reason whether to say or not to say יחלוקו, than the reasoning whether איכא רמאי or not should decide the יחלוקו status. See previous footnote # 24.

²⁶ We need to distinguish between the reason of ודאי רמאי (which is used to explain יוסי (ר' יוסי) and אין החלוקה יכולה להיות אמת (which is used to explain the רבנן). There can be a case of ודאי רמאי but החלוקה יכולה להיות אמת (by ארבא where one is lying when he claims it is all his, but it is possible that it belongs to both [and they are both lying]). [There can be a case of אין החלוקה יכולה להיות אמת and איכא רמאי (like שטרות or בחמור ב' שטרות)] [שמא ושמא [by המחליף פרה בחמור or ב' שטרות]]

²⁷ Previously the ריב"א maintained that when there is no רמאי we say יחלוקו even if they are not אוחזין (therefore the יחלוקו we rule איכא רמאי even if it is אוחזין then even if איכא רמאי we rule יחלוקו). Now the ריב"א adds that if it is אוחזין then even if איכא רמאי we rule יחלוקו.

a - יחלוקו nevertheless the rule is **רמאי**

כדתניא התם בפרק קמא (דף ז, א) גבי שנים אוהזין בשטר –

As we learnt in a ברייתא there in the first פרק of ב"מ, regarding two who are holding a שטר.²⁸

ריב"א asks on this תוספות

וקשיא לרבינו יצחק דאם כן היכי פריך לפירושו²⁹ (שם דף ג, א) והא נמי כשאר דמאי –

And the רמאי (by a יחלוקו) for if indeed we say יחלוקו פ' ריב"א, has a difficulty on the ר"י, if it is (אוהזין), how does the גמרא ask, according to the explanation of the ריב"א, 'but this טלית which is in dispute is similar to שאר' so why by טלית we rule יחלוקו and by שאר we rule מונה; יהא מונה שאר; this is the גמרא's question. תוספות asks what is the question according to the ריב"א –

דאיכא למימר אוהזין שאני דהא מהניא אפילו היכא דאיכא רמאי³⁰ –

For we can answer that אוהזין (טלית) is different (from שאר [which is not אוהזין], for אוהזין is effective to say יחלוקו even when there is a רמאי but by שאר there is no אוהזין –

פ' ריב"א presents an additional difficulty with the תוספות

ועוד מאי פריך התם (דף ז, א) ולית ליה לרבי מתניתין דשנים אוהזין בטלית³¹ –

And in addition, why does the גמרא ask there, 'and does not רבי agree with our משנה of אוהזין?!' –

שטר to טלית comparing גמרא's question on the ריב"א; תוספות concludes his question

הא על כרחך יש חילוק בין דין שטר לדין טלית –

But perforce you must say there is a difference between the case of a שטר and the case of a טלית –

דבטלית אפילו אין אוהזין יחלוקו ובשטר כי אין אוהזין הוי דין כל דאליס גבר³²:

²⁸ The case there is where the מלוה and the לווה are both holding the שטר, and the מלוה claims, 'you did not pay me and I lost (and found) this שטר', while the לווה claims, 'I did pay you and I lost (and found) this שטר'; the ruling is יחלוקו (if the שטר is מקויים). This is a case of רמאי ודאי and nevertheless we rule יחלוקו since שניהם אוהזין.

²⁹ This מנה שלישי (seemingly) means according to what the ריב"א previously said (see footnote # 12) that by אוהזין שני the two depositors are not considered אוהזין.

³⁰ However according to the ר"ת this is no difficulty, for מנה שלישי is also considered אוהזין (see footnote # 11).

³¹ רבי ruled there (see footnote # 28) that יתקיים השטר בחותמיו. Initially the גמרא assumed that if the מלוה is מקיים the שטר, he collects the entire loan. Therefore the גמרא asks that it should be יחלוקו as in the משנה of אוהזין.

³² The ריב"א initially maintained that the criterion for יחלוקו is רמאי regardless if אוהזין or not. The difficulty with this interpretation is why the גמרא compared שטר (which is רמאי ודאי) to שנים אוהזין (which is רמאי). To avoid this difficulty, the ריב"א modified his stance that by אוהזין we say יחלוקו even with רמאי. However תוספות challenges this assumption, for since according to the ריב"א there is certainly a difference between טלית (where רמאי) and שטר (where רמאי ודאי) in a case where it is not אוהזין (that by טלית we will say יחלוקו and by שטר we will say כדא"ג),

For by a טלית (since there is no רמאי [for each one assumes he picked it up first], therefore) **even if they are not holding** the טלית the rule is **יחלוקו**; **however by a שטר if they are not holding it the rule would be כדא"ג** (since there is a רמאי by שטר). Therefore you cannot ask why there is no יחלוקו by שטר, since there is a רמאי by שטר.

SUMMARY

The view of the ר"ת is that the criteria for יחלוקו are אוחזין and החלוקה יכולה להיות. The view of the ריב"א is that the criteria for יחלוקו is ליכא רמאי or אוחזין (even if איכא רמאי).

THINKING IT OVER

1. (יחלוקו where we say מ"ש מטלית asks (ארבא by כדא"ג concerning here תוספות. 1.³³ (כדא"ג where we say מ"ש מארבא asks (טלית by יחלוקו concerning ב"מ in תוספות what is the question in either (or both) cases? Does תוספות want (in ב"מ) that we should say יחלוקו by טלית, or does תוספות want (here) that we should say כדא"ג by ארבא?³⁴

2. תוספות writes that the גמרא initially compared שאר to טלית since by שאר it is also חשיב להו כאילו שניהם מוחזקים בו כיון דמכח שניהם נפקד.³⁵ However regarding טלית we see that תוספות writes³⁶ דחשיב כאילו אנו יודעין שיש לשניהן חלק בה. We cannot say this by שאר, on the contrary, we know that the מנה שלישי belongs only to one; how did the גמרא seek to compare שאר to טלית?!³⁷

so once we already have this difference what forces the גמרא to assume that רבי maintains (as the ריב"א is proposing) that every אוחזין requires יחלוקו even by רמאי איכא.

³³ See footnote # 2.

³⁴ See נה"מ.

³⁵ See footnote # 11.

³⁶ See footnote # 3.

³⁷ See בל"י אות רל.